

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: Oct/Nov.-2023**History (Optional) Paper-V****HISO5: History of Modern Maharashtra (1960-2000)****Day and Date: Tuesday, 12/12/2023****Total Marks: 60****Time: 11.00 AM To 1.00 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 The first cooperative sugar factory in India was started in ----- district of Maharashtra
A) Ahmednagar B) Pune C) Kolhapur D) Solapur
- 2 The first cotton mill started in Mumbai in the year -----
A) 1854 B) 1856 C) 1855 D) 1857
- 3 Maharashtra's first agricultural University was established on a merit basis in at Rahuri in Nagar district.
A) 1967 B) 1968 C) 1969 D) 1970
- 4 Pravara Sahakari Bank Limited (Schedule Bank) was established in
A) 1973 B) 1974 C) 1975 D) 1976
- 5 The Koyan quake killed at least People.
A) 190 to 200 B) 200 to 300 C) 10,000 D) 5,000
- 6was the president of 'Vidrohi Sahitya Sanmelan' at Dharavi.
A) Dr. Bharat Patnkar B) Baburao Bagul C) Parth Polake D) Prof. Baburao Gurav
- 7 The movement of the first dam victims in Maharashtra was started by----- through the medium of Ukai Dam
A) Com. Dange B) Senapati Bapat C) Com. Sharad Patil D) None of these
- 8 organization was established in 1986 under the leadership of Com. Vijay Satpute
A) Satyashodhak Kashtakari Mahila Sanghatana B) Satyashodhak Bigari Kamgar Sanghatana
C) Gramin Kashtakari, Shetmajur Sanghatana D) Vidyarthi Sanghatana
- 9 Which of the following leaders gave the slogan, 'First rehabilitation then dam'
A) Dr. Baba Adhav B) Datta Deshmukh C) Comrade S.S. Dange D) Bhausaheb Patil
- 10 ----- established Swabhimani Shetkari Sanghatana.
A) Sadabhau Khot B) Raghunathdada Patil C) Raju Shetty D) Ajit Navale
- 11 Rayat Shikshan Sanstha's Head Office is at -----
A) Satara B) Sangli C) Kolhapur D) Solapur
- 12 Mumbai University was established in the year-----
A) 1854 B) 1855 C) 1856 D) 1857

- 13 ----- was the chief minister of Maharashtra at the time of the name extension of Marathwada University
 A) Yashwantrao Chavan B) Shankarrao Chavan C) Shard Pawar D) Barr. Babasaheb Bhosale
- 14 In the -----year the Maharashtra state secondary board established
 A) 1965 B) 1966 C) 1967 D) 1968
- 15committee was set up in 1990 to improve primary education
 A) District Education Committee B) Taluka Education Committee C) Village Education Committee
 D) Panchayat Education Committee

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Pravara Cooperative Sugar Factory
- 2 Goods exported from Maharashtra
- 3 Dalit Panther
- 4 Maharashtra Education Policy of 1968

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Write information about the co-operative movement in Maharashtra
- 2 State the objectives of the Muslim Satyashodhak Samaj
- 3 Give detailed information about the employment guaranty scheme
- 4 Comment on the privatization of education.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Discuss other industries under Pravara Cooperative Sugar Factory
- 2 Take a review of higher and technical education in Maharashtra

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भारतातील पहिला सहकारी साखर कारखाना महाराष्ट्राच्या या जिल्ह्यात सुरु झाला
 अ) अहमदनगर ब) पुणे क) कोल्हापूर ड) सोलापूर
- 2 मुंबईमध्ये -----साली पहिली कापड गिरणी सुरु झाली.
 अ) १८५४ ब) १८५६ क) १८५५ ड) १८५७
- 3 महाराष्ट्राचे पहिले कृषी विद्यापीठ गुणवत्तेच्या आधारावर नगर जिल्ह्यात राहुरी येथेस्थापन करण्यात आले.
 अ) १९६७ ब) १९६८ क) १९६९ ड) १९७०
- 4 प्रवरा सहकारी बँक लिमिटेड(शेड्युलबँक) ची साली स्थापना झाली.
 अ) १९७३ ब) १९७४ क) १९७५ ड) १९७६
- 5 कोयना भूकंपामुळे..... लोकांचा बळी गेला.
 अ) १९० ते २०० ब) २००ते३०० क) १०,००० ड) ५,०००

- 6 धारावी येथील विद्रोही साहित्य संमेलनाचे अध्यक्षहे होते.
अ) डॉ. भारत पाटणकर ब)बाबुराव बागुल क) पार्थ पोळके ड) प्रा. बाबुराव गुरव
- 7 महाराष्ट्रातील पहिली धरणग्रस्तांची चळवळ उकाई धरणाच्या माध्यमातूनयांनी सुरु केली.
अ) कॉ. डांगे ब)सेनापती बापट क) कॉ. शरद पाटील ड)यापैकी नाही.
- 8 कॉ. विजय सातपुते यांच्या नेतृत्वाखाली १९८६ मध्येया संघटनेची स्थापना करण्यात आली
अ) सत्यशोधक कष्टकरी महिला संघटना ब) सत्यशोधक बिगारी कामगार संघटना क) ग्रामीण कष्टकरी, शेतमजूर संघटना ड) विद्यार्थी संघटना
- 9 'प्रथम पुनर्वसन मग धरण' ही घोषणा कोणत्या नेत्याने दिली.
अ) डॉ.बाबा आढाव ब) दत्ता देशमुख क) कॉ.एस.ए.डांगे ड) भाऊसाहेब पाटील
- 10 स्वाभिमानी शेतकरी संघटनेची स्थापना यांनी केली
अ)सदाभाऊ खोत ब)रघुनाथदादा पाटील क)राजू शेटी ड)अजित नवले
- 11 रयत शिक्षण संस्थेचे मुख्यकार्यालय ----- शहरात आहे.
अ) सातारा ब) सांगली क) कोल्हापूर ड) सोलापूर
- 12 मुंबई विद्यापीठाची स्थापना यावर्षी झाली
अ) १८५४ ब) १८५५ क) १८५६ ड) १८५७
- 13 मराठवाडा विद्यापीठ नामविस्तारा वेळी महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री -----हे होते.
अ) यशवंतराव चव्हाण ब) शंकरराव चव्हाण क) शरद पवार ड) बॅरि.बाबासाहेब भोसले
- 14 महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक मंडळाची स्थापना -----या वर्षी झाली अ) १९६५ ब) १९६६ क) १९६७ ड) १९६८
- 15 प्राथमिक शिक्षणात सुधारणा व्हावी यासाठी १९९० सालीसमितीची स्थापना झाली
अ) जिल्हा शिक्षण समिती ब) तालुका शिक्षण समिती क) ग्राम शिक्षण समिती ड) पंचायत शिक्षण समिती

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 प्रवरा सहकारी साखर कारखाना
- 2 महाराष्ट्रातून निर्यात होणारा माल
- 3 दलित पॅथर
- 4 १९६८ चे महाराष्ट्राचे शैक्षणिक धोरण

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळीची माहिती लिहा.
- 2 मुस्लीम सत्यशोधक समाजाची उद्दिष्टे सांगा
- 3 रोजगार हमी योजनेविषयी माहिती लिहा
- 4 शिक्षणाच्या खाजगीकरणाविषयी टिप्पणी करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 प्रवरा सहकारी साखर कारखान्यांतर्गत असलेल्या इतर उद्योगांची चर्चा करा
- 2 महाराष्ट्रातील उच्च व तांत्रिक शिक्षणाचा आढावा घ्या.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: Oct/Nov.-2023

History (Optional) Paper-V

HISO5: History of Modern Maharashtra (1960-2000)

Day and Date: Tuesday, 12/12/2023

Total Marks: 60

Page 4

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भारतातील पहिला सहकारी साखर कारखाना महाराष्ट्राच्या या जिल्ह्यात सुरु झाला
अ) अहमदनगर ब) पुणे क) कोल्हापूर ड) सोलापूर

Option 1

- 2 मुंबईमध्ये -----साली पहिली कापड गिरणी सुरु झाली.
अ) १८५४ ब) १८५६ क) १८५५ ड) १८५७

Option 1

- 3 महाराष्ट्राचे पहिले कृषी विद्यापीठ गुणवत्तेच्या आधारावर नगर जिल्ह्यात राहुरी येथेस्थापन करण्यात आले.
अ) १९६७ ब) १९६८ क) १९६९ ड) १९७०

Option 2

- 4 प्रवरा सहकारी बँक लिमिटेड(शेड्युलबँक) ची साली स्थापनाझाली.
अ) १९७३ ब) १९७४ क) १९७५ ड) १९७६

Option 3

- 5 कोयना भूकंपामुळे..... लोकांचा बळी गेला.
अ) १९० ते २०० ब) २००ते३०० क) १०,००० ड) ५,०००

Option 1

- 6 धारावी येथील विद्रोही साहित्य संमेलनाचे अध्यक्षहे होते.
अ) डॉ. भारत पाटणकर ब)बाबुराव बागुल क) पार्थ पोळके ड) प्रा. बाबुराव गुरव

Option 2

- 7 महाराष्ट्रातील पहिली धरणग्रस्तांची चळवळ उकाई धरणाच्या माध्यमातूनयांनी सुरु केली.
अ) कॉ. डांगे ब)सेनापती बापट क) कॉ. शरद पाटील ड)यापैकी नाही.

Option 3

- 8 कॉ. विजय सातपुते यांच्या नेतृत्वाखाली १९८६ मध्येया संघटनेची स्थापना करण्यात आली
अ) सत्यशोधक कष्टकरी महिला संघटना ब) सत्यशोधक बिगारी कामगार संघटना क) ग्रामीण कष्टकरी, शेतमजूर संघटना ड) विद्यार्थी संघटना

Option 2

- 9 'प्रथम पुनर्वसन मग धरण' ही घोषणा कोणत्या नेत्याने दिली.
अ) डॉ.बाबा आढाव ब) दत्ता देशमुख क) कॉ.एस.ए.डांगे ड) भाऊसाहेब पाटील

Option 2

- 10 स्वाभिमानी शेतकरी संघटनेची स्थापना यांनी केली
अ)सदाभाऊ खोत ब)रघुनाथदादा पाटील क)राजू शेटी ड)अजित नवले

Option 3

- 11 रयत शिक्षण संस्थेचे मुख्यकार्यालय ----- शहरात आहे.
अ) सातारा ब) सांगली क) कोल्हापूर ड) सोलापूर

Option 1

- 12 मुंबई विद्यापीठाची स्थापना यावर्षी झाली
अ) १८५४ ब) १८५५ क) १८५६ ड) १८५७

Option 4

- 13 मराठवाडा विद्यापीठ नामविस्तारा वेळी महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री -----हे होते.
अ) यशवंतराव चव्हाण ब) शंकरराव चव्हाण क) शरद पवार ड) बॅरि.बाबासाहेब भोसले

Option 3

14 महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक मंडळाची स्थापना -----या वर्षी झाली अ) १९६५ ब) १९६६ क) १९६७ ड) १९६८

Option 2

15 प्राथमिक शिक्षणात सुधारणा व्हावी यासाठी १९९० सालीसमितीची स्थापना झाली

अ) जिल्हा शिक्षण समिती ब) तालुका शिक्षण समिती क) ग्राम शिक्षण समिती ड) पंचायत शिक्षण समिती

Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 प्रवरा सहकारी साखर कारखाना

Ans:

2 महाराष्ट्रातून निर्यात होणारा माल

Ans:

3 दलित पॅंथर

Ans:

4 १९६८ चे महाराष्ट्राचे शैक्षणिक धोरण

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळीची माहिती लिहा.

Ans:

2 मुस्लीम सत्यशोधक समाजाची उद्दिष्टे सांगा

Ans:

3 रोजगार हमी योजनेविषयी माहिती लिहा

Ans:

4 शिक्षणाच्या खाजगीकरणविषयी टिप्पणी करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 प्रवरा सहकारी साखर कारखान्यांतर्गत असलेल्या इतर उद्योगांची चर्चा करा

Ans:

2 महाराष्ट्रातील उच्च व तांत्रिक शिक्षणाचा आढावा घ्या.

Ans:
